

İSTİKLAL MARŞI

Korkma! Sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak,
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilal!
Kahraman ırkıma bir gül; ne bu şiddet, bu celal?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helal...
Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklal.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım,
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım.
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım,
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın afakını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
"Medeniyet" dediğin tek dişi kalmış canavar?

Akdaş! Yurduma alçakları uğratma sakın,
Siper et gövdeni, dursun bu hayasızca akın.
Doğacaktır sana vadettiği günler Hakk'ın,
Kim bilir, belki yarın belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri "toprak" diyerek geçme, tanı,
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır atanı,
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak, toprağı sıksan şüheda.
Canı, cananı, bütün varımı alsın da Hüda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlahî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne namahrem eli.
Bu ezanlar, ki şehadetleri dinin temeli,
Ebedî, yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecdile bin secde eder, varsa taşım,
Her cerihamdan, İlahî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruhumücerret gibi yerden naaşım,
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalar sen de şafaklar gibi ey şanlı hilal!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helal.
Ebediyen sana yok, ırkıma yok izmihlal.
Hakkıdır, hür yaşamış bayrağımın hürriyet;
Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklal.

Mehmet Âkif ERSOY

İÇİNDEKİLER

1. BÖLÜM: Söz Varlığı	
a. Sözcükte Anlam	5-22
b. Sözcükler Arası Anlam İlişkileri	23-32
c. Söz Grupları	33-44
2. BÖLÜM: Cümlede Anlam	45-68
3. BÖLÜM: Dil Yapıları	
a. Ek ve Kök Bilgisi	69-82
b. Ses Olayları	83-102
c. Özne - Yüklem Uyumuna	103-108
d. İşlev Temelli Dil Yapıları	109-116
4. BÖLÜM: Geçiş ve Bağlantı İfadeleri	117-122
5. BÖLÜM: Metinde Anlam	123-150
6. BÖLÜM: Sözel Mantık ve Muhakeme	151-162
7. BÖLÜM: Yazım Kuralları	163-176
8. BÖLÜM: Noktalama İşaretleri	177-192
9. BÖLÜM: Söz Sanatları	193-200
10. BÖLÜM: Metin Yapısı	201-206
11. BÖLÜM: Görsel Okuma, Grafik ve Tablo Yorumlama	207-236
Cevap Anahtarı	237

“ATÖLYEM’DE NELER VAR?”

KONU-2 CÜMLEDE ANLAM

ATÖLYE BİLGİSİ

1. Özel Cümleler

Kişisel duygu, düşünce, beğeni, izlenim veya yarğı bildiren cümlelere **özel cümle** denir.

Örnek:

- Bence bu film, yılın en etkileyici yapıydı.

2. Nesnel Cümleler

Doğruluğu ya da yanlışlığı ispatlanabilen, kişisel görüş ifade etmeyen cümlelere **nesnel cümle** denir.

Örnek:

- Su, 100 derecede kaynamaya başlar.

Uyarı:

Cümledeki bir bilginin yanlış olması o cümleyi özel yapmaz. Bilginin yanlışlığını ispatlayabileceğimiz için o cümle yine nesnel bir cümle olur.

Örnek:

- "İzmir, Doğu Anadolu Bölgesi'nde bulunan bir şehirdir." cümlesindeki bilgi, doğru değildir. Çünkü İzmir, Ege Bölgesi'ndedir ancak cümle bu hâli ile nesnel bir cümledir.

3. Sebep-Sonuç Cümleleri

Herhangi bir olayın veya durumun gerçekleşme ya da gerçekleşmeme nedeninin ortaya konulduğu cümlelere **sebep-sonuç cümleleri** denir.

Örnek:

- Yağmur aralıksız yağdığı için piknik etkinliğini iptal etmek zorunda kaldık.

4. Amaç-Sonuç Cümleleri

Bir işin, davranışın ya da durumun hangi amaçla yapıldığını ifade eden cümlelere **amaç-sonuç cümleleri** denir.

Örnek:

- Hayalindeki mesleğe bir adım daha yaklaşabilmek için düzenli ders çalışıyor.

5. Koşul-Sonuç Cümleleri

Bir eylemin veya durumun gerçekleşmesinin ya da gerçekleşmemesinin başka bir duruma bağlı olduğunu ifade eden cümlelere **koşul-sonuç cümleleri** denir.

Örnek:

- Projeyi zamanında tamamlayabilirsek çalışmamız okul panosunda sergilenicek.

6. Karşılaştırma Cümleleri

Birden fazla varlığın, kavramın ya da durumun benzerlik, farklılık, üstünlük gibi açıların karşılaştırıldığını cümlelere **karşılaştırma cümleleri** denir.

Örnek:

- Kardeşim benden daha hızlı koşuyor artık.

Sarı Bankası Taahhüdü

CARI

6. SINIF TÜRKÇE ATÖLYEM 45

Konuları hatırlamak için “Özet Konu Anlatımı”na yer verilmiştir.

3. Aşağıdaki cümleleri anlam ilişkilerine göre inceleyip uygun alanı işaretleyiniz.

Cümleler	Gerçek	Hayal Ürünü
1. Bizim mahallenin köpekleri sokağa yabancı biri girerse havlamaya başlar.		
2. Kar, ağaçların yalvarışlarına aldırmadan hızlı hızlı yağıyordu.		
3. Odadaki eşyalar ev halkı uyuyunca sohbete başladı.		
4. Yıllardır rafta duran kitapların sayfaları sarmaya başlamıştı.		
5. Gözlük, sahibine dönüp "Benim daha fazla okuyacak gücüm kalmadı." dedi.		
6. Ormanın iç tarafında yer alan gölün kenarında piknik alanları vardı.		
7. Deniz kenarında yürürken bugün yaşadığım olayları düşündüm.		
8. Filler, hortumlarını hem yemek yemek hem de su içmek için kullanır.		
9. Deftere yazdıklarımı beğenmeyen siliği, olaya el koyup yazımı silmeye başladı.		
10. Kötü kalpli dev, ayaklarının altında ezilen kulübelere aldırmadan yoluna devam etti.		
11. Kaldırım taşları, eskiden sokakta oynayan çocukların geri dönmelerini bekliyordu.		
12. Bukalemunlar, tehlike anında renk değiştirerek kamufle olur.		

4. Aşağıdaki cümlelerde “benzetme” mi yoksa “karşılaştırma” mı olduğunu cümlelerin yanındaki noktalarla yazınız.

1. Kişin kerpiç evler diğer evlere göre daha sıcak oluyor. (.....)
2. Uzun süre denizde dev gibi dalgaları mücadele ettik. (.....)
3. Onun durumuna senin kadar ben de çok üzülüm. (.....)
4. Yaptığı kaliteli çalışmaları bir anda ay gibi parladı. (.....)
5. Dolu taneleri yeryüzüne yağmurdan daha hızlı düşer. (.....)
6. Selin de tıpkı Burcu kadar çok güzel piyano çalıyordu. (.....)
7. Uzun süre oyun oynayınca telefon ateş gibi ısınmış. (.....)
8. Cahit Sıtkı Tarancı, şiirleri en çok okunan şairlerindendir. (.....)
9. Uzun uğraşlar sonunda onun keçi inadını kırabıldık. (.....)
10. Bahçede o kadar çöp var ki bahçe bir çöplüğü andırıyor. (.....)

48 6. SINIF TÜRKÇE ATÖLYEM

CARI

Sarı Bankası Taahhüdü

Konuları pekiştirmek için kavratıcı “Etkinlikler”e yer verilmiştir.

KONU DEĞERLENDİRME

Örtük Anlam, Kesin Yargı ve Cümle Yorumlama

23

1. Bencil kişi kendini çok fazla değil çok az sever hatta kendinden nefret eder.
Bu cümlede asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?
A) Bencil kişiler kimseyi kendilerinden daha fazla sevmeyi.
B) Bencil insanın en büyük zararı yine kendisindedir.
C) Bencilliğin en önemli göstergesi kişinin tavırlarıdır.
D) Bencil insan herkesten ve her şeyden nefret eder.
2. Orta Çağ'ın sonlarında İngiltere'de yaşayanlar neredeyse bütünüyle matematiğe yatkındı.
Bu cümleden aşağıdakilerden hangisine kesin olarak ulaşılr?
A) Orta Çağ'da matematiğe olan ilgi diğer dönemlere göre fazladır.
B) Matematiğe olan yatkınlık İngiltere'yi ön plana çıkarmıştır.
C) İngiltere'de yaşayanlar Orta Çağ'ın başlarında matematiğe ilgisizdi.
D) İngiltere'nin çoğunluğu Orta Çağ'ın sonunda matematiğe yatkındı.
3. Cümlede açıkça söylenmediği halde, bazı kelimeler veya ifadeler aracılığıyla sezdirilen, çıkarılabilecek anlamlara "örtük anlam" denir.
Aşağıdaki cümlelerin hangisinde örtük anlam yoktur?
A) Elif bu sabah da kahvaltıda okulda gelmişti.
B) Yine geç kaldığı için öğretmeni biraz sinirlendi.
C) Bugün arkadaşlarıyla parka gitmeyi çok istiyorum.
D) Ali, her zamanki gibi sınıfa selam vermeden girdi.
4. Robin Hood, İngiltere'de maceraları ve kahramanlıklarını nesilden nesile aktaran kahramanların en gözdesidir.
Bu cümleden Robin Hood ile ilgili,
I. Ünlü, ilkesinin sınırlarını aşmıştır.
II. Geçmiş çok eskilere dayanmaktadır.
III. Diğer kahramanlardan daha on plandadır.
İfadelerinden hangilerine kesinlikle ulaşılr?
A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) I, II ve III
5. Atlar, uzun süre yolculuk yapma ve ağır yükleri taşıyabilme becerileri sayesinde insanlık tarihine yön verdi.
Bu cümleden aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?
A) Atların birden fazla özelliği vardır.
B) İnsanlar atı yük taşıma konusunda eğitti.
C) Uzun süren seyahatler atla yapılabilmektedir.
D) Atların insanlık tarihinde önemli yeri vardır.
6. Dünyanın en güçlü roketi Starship, dördüncü uçuş testi kapsamında 6 Haziran saat 14.50'de Starbase Uzay Üssü'nden fırlatıldı.
Bu cümlede Starship roketiyle ilgili aşağıdaki ayrıntılardan hangisine yer verilmiştir?
A) Daha önce kaç tane uçuş testi yapıldığına
B) Fırlatılma tarihine ve saatine
C) Fırlatıldığı ilkeye
D) Güç sıralamasına

60 6. SINIF TÜRKÇE ATÖLYEM

CARI

Sarı Bankası Taahhüdü

Konuları pekiştirmek için öğretici “Konu Testleri”ne yer verilmiştir.

MEB ÇIKMIŞ SORULAR

4

1. (I) Gırlıevik Şelalesi, Erzurum'un en çok ziyaret edilen yerlerindendir. (II) Özellikle bahar aylarında açan rengârenk küpe çiçekleri, şelalenin ziyaretçilerini hayranlık uyandırıyor. (III) Kiş aylarında hava sıcaklığı eksiye düştüğü için şelale donuyor. (IV) Şelalenin donmasıyla oluşan buz sarkıtları oldukça ilgi çekici görünüyor.
Bu metindeki numaralanmış cümlelerin hangilerinde özel bir ifade vardır?
A) I ve II
B) I ve III
C) II ve IV
D) III ve IV
2. Hata yapmayı göze almak yeni keşifler için ilk adımdır.
Aşağıdakilerden hangisi bu cümleye anlamca en yakındır?
A) Başarının yolu, yaptığımız hataların nedenini düşünmekten geçer.
B) Bilinmeyen ortaya çıkarılır yanlış yapılmaktan korkmayarak.
C) Başarılı olmak için hatalarımızı en aza indirmemiz gerekir.
D) Yeni şeyler denemek, insanın kendi hatalarını görmesini sağlar.
3. (I) Işıkli Gölü, Denizli'nin Çivril İlçesinde yer almaktadır. (II) Bu göl doğal bir çöküntü alanı üzerinde oluşmuştur. (III) Kent merkezine 120 kilometre mesafede bulunan gölün alanı 3500 hektar civarındadır. (IV) Gölün kıyısında setler yapıldığından göldeki su seviyesi zamanla yükselmiştir.
Bu metindeki numaralanmış cümlelerin hangisinde neden-sonuç ilişkisi vardır?
A) I
B) II
C) III
D) IV
4. (I) Mavi yengeçler, genellikle Atlas Okyanusu'nun Amerika kıtası kıyılarında yaşayan bir deniz canlısıdır. (II) Kabuğu mavi yeşil tonlarda olan bu yengecin beş çift bacağı vardır. (III) Kıskaçlı ön iki bacağı beslenmek için kullanır. (IV) Küreği andıran arka iki bacağı yüzme konusunda üstelik kazanmasını sağlar.
Bu metindeki numaralanmış cümlelerin hangisinde benzetme vardır?
A) I
B) II
C) III
D) IV
5. (I) Deri, vücudumuzu saran ve dış etkenlere karşı koruyan tabakadır. (II) Vücudumuzu bir yere şiddetli çarparsak derimizin altındaki kan damarları çatlar ya da yırtılır. (III) Bu durumda kanımız, derimizin altında sıkıştığından derimizin rengi mavimsi döner. (IV) İyileşme sürecinde bu renk yeşilin tonlarını alır.
Bu metindeki numaralanmış cümlelerin hangisinde koşul anlamı vardır?
A) I
B) II
C) III
D) IV
6. (1) Afyonkarahisar'ın Sinanpaşa İlçesine bağlı Düzagaç köyünde, köylülerin ve yoldan geline geyiklerin uğradığı bir pınar vardır. (2) Bu pınar Anadolu'nun Türkleşmesi sırasında Erenler Pınarı adını almıştır. (3) Yunan işgali boyunca suyunu düşman askerinden gizleyen pınar, Büyük Taarruz başlangıcıyla coşmuş, ayna gibi olmuş ve yöreye gelen Türk askerlerine yeniden kucak açmıştır. (4) Savaş yılları geçtikten sonra köy halkı pınarın üzerine değirmenler kurmuş ve bu değirmenler uzun yıllar kullanılmıştır.
Bu metindeki numaralanmış cümlelerin hangisinde kişisel bir görüşe yer verilmiştir?
A) 1
B) 2
C) 3
D) 4

Sarı Bankası Taahhüdü

CARI

5. SINIF TÜRKÇE ATÖLYEM 45

Konu testlerinden sonra “MEB Çıkış Sorular”a yer verilmiştir.